

En català, si us plau

En el jutjat número 2 d'Olot una jutgessa ha ordenat a dues advocades que parlessin castellà perquè ella no entén el català. Ja ha estat amonestada pels seus superiors per aquestes maneres poc respectuoses envers el català. Per comentari sobre el fet, manllevo unes paraules definitives, escrites ara fa cent anys per Jaume Bofill i Mates, fill d'Olot, precisament, poeta que signava Guerau de Liost, polític i periodista: "Si a l'individu se li nega l'ús de la pròpia llengua, es comet un crim, un veritable pecat contra natura. I s'executaria contra nostre aquest delictes en atemptar al dret de cada un dels ciutadans que integren la Nacionalitat Catalana, d'usar el seu propi idioma".

Ja fa més de mig segle de les persecucions i desdenys del franquisme contra el català. Ara toca als catalans de consolidar la fermança, el dia a dia, el respecte merescut perquè ningú no es pugui atrevir a reiniciar ?menyspreus, per més que puguin venir -i vénen!!- d'una personalitat categòrica a la funció pública d'un jutjat.

La fermança a favor del català estarà coberta degudament (és un dir), sobre el paper governatiu, amb un servei burocràtic, no faltaria més. Però l'ànima i el palpit de la llengua, la seva real personalitat, el seu ús i penetració resideix al carrer, a la vida quotidiana. I en aquest indicador del quotidià caldria revisar, també, aquest envaïment de rètols comercials en altres llengües que no són el català; per poca cosa que miris, ja no di?guem llegir, et dóna la sensació que ets a un altre país. El cosmopolitisme i el seu parent el turisme ens han portat un evident batibull, i ara toca revisar moltes coses. I legislar, és clar.

Temps era temps: penso ara, a tall d'home?natge sentit, en tots aquells voluntaris i estudiosos del català, professors d'urgència de l'ensenyament de la nostra llengua, que ?exercien a una rebotiga amagada, amb alumnes que a l'hora de sortir de classe ho feien d'un en un per no aixecar sospites. Temps difícils, que la mainada d'ara potser no podrà entendre del tot. Penso també en els incomptables correctors de català a les imprem?tes, aleshores els qui començàvem a agafar el gust d'escriure a papers de diari sentíem totes les mancances d'haver estat educats sense la llengua catalana, que era la nostra. Surava l'esperança del poeta Espriu: "Hem vingut per salvar-vos els mots".

Ara mateix la parla i l'escriptura són vícti?mes naturals de la febrada tecnològica, pe?rò cal lamentar que l'autoritat acadèmica catalana és lenta a l'hora de determinar i incorporar els termes nous: mentrestant, tot s'hi val (?). I a TV3 també, tot s'hi val, perquè no en té prou d'entaxonar tantes llengües estran?geres com pot als espais publicitaris, sinó que despersonalitza programes propis (d'alta qualitat) titulant-los amb una barrja-bar?re?ja idiomàtica: Catalunya experience i Oh happy day! Temps enrere, activistes culturals haurien empaperat els estudis de TV3 amb el simpàtic adhesiu "En català, si us plau".

Concloem: els nostres usos del català, que han d'anar en augment, han de ser l'estímul i la motivació perquè els nous usuaris se'ns hi afegixin, ben convençuts, respectuosos i contents de l'aprenentatge. He volgut dir que si el català no adquireix més presència física i consideració ens podem trobar amb noves trepitjades. No ens farien atacs a la llengua si aquesta tingués tota la fortalesa social. Que ningú dormi. I perquè tothom ho entengui -avesats com som a altres idiomes- podem traduir-ho, molt cordialment, a la llengua en què es canta l'òpera Turandot: Nessun dorma.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2016/10/13/catala-plau/808977.html?utm_source=rss